

A Pécsi Ítéltábla a dr. Slezák József ügyvéd által képviselt **dr. I.rendű felperes neve** (címe) I. rendű, **II.rendű felperes neve** (címe) II. rendű, **III.rendű felperes neve** (címe) III. rendű, **IV.rendű felperes neve** (címe) IV. rendű, **V.rendű felperes neve** (címe) V. rendű és **VI.rendű felperes neve** (címe) VI. rendű felperesnek - a dr. László Zoltán Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen társasági határozatok felülvizsgálata iránt indított perében a ... Törvényszék 2018. október 24. napján kelt .../33. számú ítélete ellen az alperes által 34. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatja. Mellőzi az alperes) számú taggyűlési határozatának hatályon kívül helyezését, megállapítja, hogy ez a taggyűlési határozat is jogsértő.

Mellőzi a ... Törvényszék Cégbíróságának megkeresését a 2017. december 11-ei változás előtti állapot visszaállítása végett.

Ezen felüli fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított releváns tényállás szerint a felperesek az alperes Kft. tagjai, közülük a VI. rendű felperes a társaság egyik ügyvezetője volt a 2017. december 11-ig. A társaság másik ügyvezetője, ... 2017-ben, a per tárgyát képező taggyűléseket megelőzően elhunyt, özvegye az V. rendű felperes.

A VI. rendű felperes ügyvezető a szavazati jogok 5%-át meghaladó tagság kezdeményezésére 2017. december 1-jén kelt meghívóval 2017. december 11. napján 15.00 órára összehívta a Kft. taggyűlését a következő napirendi pontokkal:

1. Az elmúlt öt év gazdálkodásának átvizsgálása szakemberekkel és független könyvvizsgálóval.
2. Az ügyvezető visszahívása.
3. Új vezetők választása.
4. A tagi térítési díjak meghatározása.
5. A tagság 2017. május 22. napján sorra került taggyűlésén elfogadott ... számú határozatának újratárgyalása, eltörlése, visszavonása.

6. A jelenlegi könyvelőirodával kötött szerződés felmondása, új könyvelő iroda megbízása.
7. A társaság helykiadására, internetes foglalások kezelése, adminisztrációra, könyvelési, számviteli feladatok végzésére kötött szerződések felmondása.
8. Horgászati szabályzat, horgászrend módosítása.
- 8/1. Napijegysek tag helyén csak bejelentés után horgászhatnak.
- 8/2. A halnevelőre vonatkozó szabályok módosítása.
9. Új tagok felvétele a társaságba.
10. SZMSZ módosítása, a változások átvezetése.
- 10/1. Intéző Bizottság létrehozása.
11. Egyéb

A 2017. december 11-i taggyűlés elején a regisztrációt a VI. rendű felperes ügyvezető végezte.

A társasági szerződés 6. 1. pontja szerint a társaság tagjait „alapértékű üzletrészeik után (200.000,- Ft) 1 (egy) szavazat illeti meg”, tehát a tagok a törzsbetétek alapján 200.000,- Ft-onként jogosultak egy-egy szavazatra.

A 2017. december 11-i taggyűlésen számos tag - köztük az I. és az V. rendű felperes - meghatalmazással más tagok nevében is regisztráltak. A taggyűlés tanú lt választotta levezető elnöknek. A Kft.-ben összesen érvényesen 350 szavazat lenne leadható az üzletrészek alapján. A regisztrációval kapcsolatos kifogások kivizsgálása után a jelenlevő összes szavazatot 340-ben állapították meg, ennek alapján a levezető elnök rögzítette, hogy az egyszerű szótöbbséghez 171, a kétharmados szótöbbséghez 227 szavazat szükséges.

A taggyűlésen tanú 3 tag felvetette, hogy a VI. rendű felperes ügyvezető az elmúlt taggyűlésen még 21, a december 11-ein pedig csupán 1 szavazattal regisztrált, ezért levezető elnök kezdeményezésére a taggyűlés napirenden kívüli indítvány keretében elrendelte a VI. rendű felperes regisztrációjának azonnali felülvizsgálatát. Tisztázódott, hogy a VI. rendű felperes a 21 szavazatot biztosító üzletrészenek 20 hányadát egymást közt egyenlő arányban eladta az I-IV. rendű felpereseknek és csak egy szavazatra jogosító hányad maradt a tulajdonában. Vita alakult ki, hogy az átruházott szavazatok az ügyvezető visszahívása tárgyú napirendi pont esetében részt vesznek-e a szavazásban, illetve, hogy az üzletrész hányadok értékesítése az üzletrész felosztásának minősül-e, és emiatt a taggyűlés hozzájárulása szükséges-e az értékesítésekhez.

Ezután a taggyűlés meghozta a ... számú határozatát, amellyel a VI. rendű felperes által szabálytalanul delegált 5-5-5-5 szavazatot a taggyűlés időtartamára megvonta az I-IV. rendű felperesektől. Ezután a levezető elnök megállapította, hogy csak 320 szavazóképes üzletrész van jelen, így az egyszerű többség 161, a kétharmados többség 214 szavazatot igényel.

Ezután a levezető elnök ismertette a meghívóban szereplő napirendi pontokat, majd a taggyűlés a 216 igen és 98 nem szavazattal, 6 tartózkodás mellett hozott ... számú határozattal döntött arról, hogy a meghívóban 11. sorszám alatt szereplő egyéb napirendi ponton belül tárgyal a taggyűlésen felvetett további három indítványról.

Ezek után a levezető elnök értesült arról, hogy az V. rendű felperes bejelentés nélkül eltávozott a taggyűlésről és helyette, valamint az V. rendű felperes által meghatalmazással képviselt tagok helyett az I. rendű felperes szavazott a és a számú határozatok meghozatala során. A levezető elnök felhívására a VI. rendű felperes ügyvezető által elővett, kézzel írt meghatalmazás alapján a levezető elnök megállapította, hogy az V. rendű felperes egyrészt saját jogán 8 szavazattal,

másrészt ... törvényes örököséként további 10 szavazattal rendelkezett, amelyeket a kézzel írt meghatalmazással szabályszerűen adott át az I. rendű felperesnek. Nem találta azonban érvényesnek a más tagok által az V. rendű felperesnek adott meghatalmazások továbbadását az I. rendű felperes részére, így három személlyel kapcsolatban az V. rendű felperes szavazati jogát bevonta.

Az I. rendű felperes szabálytalan szavazására hivatkozással továbbá a levezető elnök úgy döntött, hogy az I. rendű felperesnek a regisztrációkor meglevő 12 szavazatából a VI. rendű felperes általi átruházással kapcsolatban elvont 5 szavazatán túlmenően a fennmaradó 7 saját szavazatát is elvonja, és így az I. rendű felperes csak a ... és ... tagok meghatalmazása alapján meglevő 7 szavazati jogot gyakorolhatja. Ennek alapján a levezető elnök megállapította, hogy a taggyűlésen személyes jelenléttel és érvényes leadott meghatalmazással összesen 313 szavazásra jogosult üzletrész van jelen, ennek alapján az egyszerű szótöbbséghez 157, a kétharmados szótöbbséghez 209 szavazat érvényes leadása szükséges.

Az V. rendű felperes időközben visszatért a taggyűlésre, a levezető elnök pedig a ... és a számú határozattal kapcsolatos kérdésben megismételtette a szavazást. Ennek eredményeként a taggyűlés a ... számú határozatot 218 igen és 95 nem szavazattal, tartózkodás nélkül, a számú határozatot pedig 292 igen szavazattal, 21 tartózkodás ellenében változatlan tartalommal újra megszavazta.

Az ügyvezető visszahívásáról szóló szavazás előtt a levezető elnök a VI. rendű felperes személyes érdekeltsége miatt az ő egy szavazatát a szavazás időtartamára megvonta, és megállapította, hogy 312 szavazásra jogosult üzletrész van jelen a taggyűlésen, ezért az egyszerű szótöbbséghez 156, a kétharmados szótöbbséghez 208 érvényes szavazat leadása kell.

A taggyűlés 209 igen szavazattal, 94 nem szavazat és 9 tartózkodás ellenében meghozta a számú taggyűlési határozatot, amely 2017. december 12. napjával visszahívta ügyvezetői tisztségéből a VI. rendű felperest.

Ezt követően a taggyűlés 305 igen szavazattal, 7 tartózkodás mellett a számú határozattal 2017. december 12. napjától I. számú operatív ügyvezetőnek megválasztotta ..., a számú határozattal pedig 216 igen szavazattal, 4 nem szavazat és 91 tartózkodás mellett megválasztotta II. számú reprezentatív ügyvezetőnek ...t.

A taggyűlés a 1.... ... számú határozattal 218 igen szavazattal, 95 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül az előterjesztés szerint elfogadta a 2018. január 1-jén hatályba lépő tagi térítési díjakat a napirendi ponthoz benyújtott előterjesztés szerint. E határozat szerint az éves tagi fenntartási költség-hozzájárulás az üzletrészek értéke szerint emelkedik, az éves tagi területi horgászati engedély mindenki számára egységesen 10.000,- Ft-ba kerül.

Az I-VI. rendű felperesek a 2017. december 11-i taggyűlés határozatai tekintetében módosított keresetükben elsődlegesen a december 11-i taggyűlés valamennyi határozatának hatályon kívül helyezését kérték. Másodlagosan a 9., 12., 13., 14. és 1.... számú határozatok hatályon kívül helyezését és a cégbíróságnak az e határozatokat megelőző cégnyilvántartási állapot visszaállítása iránti megkeresését, és a 10., 11., 16., 17., 18., 21. és számú határozatok jogsértő voltának megállapítását kérték.

A felperesek a keresetüket egyrészt arra alapították, hogy a levezető elnök nem jogosult megítélni az üzletrész átruházások szabályosságát, és nincs joga a szavazati jogok megvonására.

A meghívóval közölt napirendben nem szerepelt, ezért annak a taggyűlés általi - egyhangú határozattal történő - felvétele nélkül az I-IV. rendű felperesek átruházott üzletrész-hányadokkal kapcsolatos szavazati jogát megvonó ... számú határozat a létesítő okirat 6.1. pontjába, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:17.§ (6) bekezdésébe és 3:110.§-ba ütközik.

Az üzletrész hányadok átruházása miatti szavazatmegvonást azért is törvénysértőnek tartották, mert álláspontjuk szerint nem történt a taggyűlés hozzájárulását igénylő üzletrész felosztás, annak ugyanis fogalmi eleme, hogy az üzletrészek, és ezáltal a társaság tagjainak számában változás következzen be, adott esetben azonban ilyen nem történt.

Hivatkoztak arra is, hogy a levezető elnök jogalap nélkül megvonta az I. rendű felperes 7 saját szavazatát is. Előadták, hogy a fénymásolatban csatolt meghatalmazások esetében az eredeti meghatalmazásokat a tagok (I. rendű és V. rendű felperes) bemutatták a VI. rendű felperes részére.

A jogellenesen visszavont összesen 27 szavazat hiánya miatt a létesítő okirat 12.20., 13.8., 6. pont 1. pontjába és a Ptk.3:110.§ (2) bekezdésébe ütközés miatt jogszabálysértő az ügyvezető visszahívásáról szóló számú határozat. A jogszerűen leadható 340 szavazathoz képest a visszahíváshoz szükséges kétharmados többség akkor lett volna meg, ha 227 igen szavazatot adtak volna le, így a 209 igen szavazattal a határozat érvényesen jött létre.

A szavazatok jogellenes megvonása befolyásolta a többi határozat érvényes létrejöttét is, a felperesek tagi jogainak gyakorlását a napirendek során kizárta.

A két új ügyvezető megválasztásáról hozott ... és a számú határozatokat azért is törvénysértőnek tartották, mert a két ügyvezetői tisztségből ... halála miatt csak egy üresedett meg, a VI. rendű felperes ügyvezetői visszahívásának törvénysértő volta miatt az elhunyt ügyvezető helyére csupán egy ügyvezetőt lehetett volna választani. Állították, hogy a és a számú határozatok a létesítő okirat 13.1., 13.2. pontjaiba, 6.1. pontjába, a Ptk.3:21.§-ába és 3:110.§ (2) bekezdésébe ütköznek.

A 1.... számú határozat vonatkozásában előadták, hogy az a döntéshozatali eljárás szabályainak megsértése miatt a létesítő okirat 6.1. pontjába és a Ptk.3:110.§ (2) bekezdésébe, érdemben pedig a létesítő okirat 6.2. és a 8. pontjába, továbbá a Ptk.3:159.§-ába, 3:182.§-ába és 3:183.§-ába ütközik.

A felperesek a ... számú határozatot a Ptk.3:17.§ (6) bekezdésébe, a többi határozatot pedig a Ptk.3:110.§ (2) bekezdésébe és a létesítő okirat 6.1. pontjába ütközés miatt tartották jogszabálysértőnek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Véleménye szerint a taggyűlés jogszerűen minősítette üzletrész felosztásnak a VI. rendű felperes 4.200.000,- Ft névértékű üzletrészből az I-IV. rendű felperesre személyenként 1-1 millió Ft értékű hányad átruházását, amely a taggyűlés hozzájárulása nélkül nem érvényes. Az átruházással az üzletrészek száma ugyan nem változott, de változott azok névértéke és ennek folytán az azokhoz kapcsolódó szavazati jog megoszlása is, az üzletrész hányadok értékesítése ezért a tagjegyzékben rögzített társasági struktúra megváltoztatására irányult.

Az alperes ellenkérelmében arra is hivatkozott, hogy az üzletrészhányadokat átruházó szerződések színlelt szerződések, mert a VI. rendű alperes tudott a visszahívását célzó napirendi pontról, és azt is tudván, hogy a szavazásból személyes érintettsége miatt ki lenne zárva. Azért osztotta fel üzletrészt

és ruházta át a szavazati jogokat biztosító hányadokat olyan tagoknak, akik a visszahívás ellen szavaznának, hogy ezzel biztosíthassa az ügyvezető szavazatait a napirendi pontról való döntés meghozatalakor.

Az alperes kifejtette, hogy esetében az V. rendű felperes visszatérte után a 10. és számú határozatok ügyében újra szavaztak. A levezető elnök az I. rendű felperestől 7 saját szavazatot elvont a szabálytalan regisztráció miatt. E szavazatok elvonása azonban az alperes szerint nem befolyásolta érdemében a döntéseket, mert helyettük a levezető elnöknek az I. rendű felperes által a csupán fénymásolt, azaz érvénytelen meghatalmazások alapján képviselt szavazatokat kellett volna elvonni, így a levezető elnök két tévedése „kioltotta egymás hatását”, azaz az I. rendű felperes ténylegesen az őt illető 7 szavazattal szavazhatott.

Az alperes elismerte, hogy az adásvételi szerződések miatt a vevőktől elvont 20 szavazatot a levezető elnöknek a VI. rendű felperesnél kellett volna regisztrálnia, és ennek eredményeként ő a taggyűlésen 21 szavazattal vett volna részt, de az ügyvezető visszahívása körében személyes érintettsége miatt szavazatai nem lettek volna beszámíthatók, ezáltal e határozat esetében ennek nincs jelentősége. Az alperes levezette a többi határozathoz szükséges egyszerű szótöbbség alakulását is, és kimutatta, hogy a helytelen regisztrációnak nem volt érdemi jelentősége, ezért e határozatok nem jogszabálysértőek.

Az alperes vitatta, hogy a fénymásolt meghatalmazások eredetijét az érintett felperesek a regisztráció során bemutatták volna. Állítása szerint a meghatalmazások alaki hibájára tanú 3 és tanú 2 már a regisztráció során felhívták a VI. rendű felperes figyelmét, aki ezt figyelmen kívül hagyta. Erre nézve tanú 2 tanúkénti kihallgatását kérte.

A 2018. évi tagi térítési díjakról szóló 1.... .. számú határozattal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy e határozat a korábbi évek gyakorlatának megfelelő, a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) lehetőséget ad ilyen fizetési kötelezettség megállapítására.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével az alperes 2017. december 11-i taggyűlésén hozott ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., 1.... .. számú határozatokat hatályon kívül helyezte. Megállapította, hogy az ugyanezen taggyűlésen hozott, ..., ..., ..., és számú határozatok jogsértőek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet jogerőre emelkedése után megkeresni rendelte a ... Törvényszék Cégbíróságát a cég vezető tisztségviselőjének személye tekintetében a 2017. december 11-i változás előtti állapot visszaállítása végett.

Ítélete indokolásában a ... számú határozattal kapcsolatban hivatkozott a Ptk.3:110.§ (1) és (2) bekezdéseire valamint az alperes társasági szerződésének 6.1. pontjára. Megállapította, hogy az üzletrészhányadok átruházásáról szóló szerződések az előző taggyűlést követő napon, s egyúttal a december 11-i taggyűlés meghívójának kiküldése után jöttek létre, a december 11-i taggyűlés jegyzőkönyve szerint az átruházásról a taggyűlésen résztvevők csak a taggyűlésen szereztek tudomást. Utalt a Ptk.3:18.§ (1) bekezdésének 2. mondatára és a társasági szerződés 12.11. pontjára, amely szerint a határozatképességet minden határozathozatalnál vizsgálni kell. Mindezek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a taggyűlésnek a meghívóban közölt napirendi pontokra tekintet nélkül vizsgálnia lehetett, sőt vizsgálnia kellett a határozathozatalhoz szükséges szavazati arányok megállapítása érdekében az üzletrészek mértékét, a szavazatok számát. Ez olyan eljárási, ügyrendi kérdés, amely a taggyűlés jogszerű lebonyolításához tartozik, emiatt nem találta jogszabálysértőnek e taggyűlési határozatot.

A Ptk.3:173.§ (1) és (2) bekezdései valamint a társasági szerződés 10.7. pontja tekintetében arra utalt, hogy a törvény és a társasági szerződés nem határozza meg, hogy mi értendő az üzletrész felosztása alatt. A Ptk.173.§-ához fűzött jogtár-kommentár, továbbá a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 130.§ (1) bekezdéséhez fűzött jogtár-kommentár alapján elfogadta azt az értelmezést, amely szerint az üzletrészek felosztása során az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több tagsági jog keletkezik, így az üzletrészek számában és a társaság tagjainak számában is változás, növekedés következik be. Megállapította ennek alapján, hogy a levezető elnök és a taggyűlés tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a VI. rendű felperes üzletrész-hányadainak négy személy részére történő értékesítése üzletrész felosztás volt, hiszen az üzletrész-hányadokat a VI. rendű felperes a társaság tagjainak értékesítette, így sem az üzletrészek számában, sem a tagok számában nem állt be változás. Az üzletrész-hányadok értékesítéséhez ezért nem volt szükség a taggyűlés hozzájárulására, ez okból a szerződések nem érvénytelenek.

Tekintettel azonban arra, hogy a VI. rendű felperes az összehívási kezdeményezést követően kötötte meg az I-IV. rendű felperesekkel az üzletrész-hányadok átruházásáról szóló szerződéseket, megállapította, hogy e szerződések színleltek, céljuk valójában a VI. rendű felperes szavazatainak biztosítása volt, ebből következően az átruházott szavazatok megvonásáról szóló ... határozat az érintett szavazatoknak az ügyvezető visszahívásáról szóló döntésből való kizárása tekintetében nem jogszabálysértő. A taggyűlés többi határozata esetében azonban nem volt jogalapja a 20 szavazat figyelmen kívül hagyásának, ezeket a szavazatokat a VI. rendű felperest megillető szavazatokként kellett volna figyelembe venni. A ... számú határozat tehát amiatt jogszabálysértő, hogy a taggyűlés teljes időtartamára megvonta az I-IV. rendű felperestől az 5-5 szavazati jogot, nem csupán a számú határozat meghozatalánál.

A számú határozattal kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a levezető elnök tévedett, amikor az V. rendű felperes távollétében történt szavazással összefüggésben az I. rendű felperes 7 szavazatát megvonta, ennek ugyanis nem volt jogszabályi alapja. Utalt arra, hogy az I. rendű felperes elismerte, hogy egyszerű másolatban adta át az ügyvezetőnek a regisztráció során a 7 meghatalmazást azzal, hogy egyidejűleg bemutatta az eredeti meghatalmazásokat is. A taggyűlési jegyzőkönyvben a levezető elnök az I. rendű felperes meghatalmazásait szabályszerűnek fogadta el. Az elsőfokú bíróság ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesnek a taggyűlésen kellett volna a meghatalmazásokkal kapcsolatos aggályait megfogalmazni, és az I. rendű felperest az eredeti meghatalmazások bemutatására felszólítani, ennek pótlása utólag a perben már nem lehetséges.

Mindezek alapján megállapította, hogy a számú taggyűlési határozat meghozatalakor a számú határozattal megvont 20 szavazat, továbbá a személyes érintettség miatt a VI. rendű felperes egy szavazata vonandó le a 340 jelenlevő szavazatból, így a 319 szavazat alapján a kétharmados szavazattöbbséghez 213 szavazatra lett volna szükség, ezért a VI. rendű felperes ügyvezető visszahívásáról szóló számú taggyűlési határozat jogszabálysértő, érvényesen nem jött létre.

A és a számú határozatok tekintetében a Ptk.3:21.§ (1) bekezdésére és az alperes társasági szerződése 13.1. és 13.2. pontjaira utalt. Kifejtette, hogy a és számú határozatok a számú határozat jogszabálysértő volta miatt szintén jogszabálysértőek, hiszen csak a ... ügyvezető halála miatt megüresedett ügyvezetői tisztség betöltéséről lehetett volna jogszerűen határozni a taggyűlésen. Jogszabálysértőek e határozatok amiatt is, mert a VI. rendű felperes által átruházott összesen húsz szavazatnak az ügyvezető visszahívásáról szóló határozaton túlmenő visszavonása jogszabálysértő volt, miként az I. rendű felperes hét szavazatának megvonása is.

Rögzítette, hogy erre irányuló alperesi ellenkérelem hiányában a bíróság nem vizsgálhatta, hogy a számú határozat elleni perindításra a felperesek jogosultak-e, jöllehet a 305 igen szavazat, a 0 ellenszavazat és 7 tartózkodás azt valószínűsíti, hogy a felperesek (vagy túlnyomó többségük) e határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult. [Ptk.3:36.§ (2) bekezdés].

Megállapította az elsőfokú bíróság, az „üzletrészek értékéhez” igazodó éves tagi fenntartási költség hozzájárulást előíró 1.... (XII.21.) számú határozat a Ptk.3:159.§-ába ütközik, mert a tagok kötelezettsége a társaság irányában csak az általuk vállalt vagyoni hozzájárulásnak a teljesítésére terjed ki. Egyéb vagyoni értékű szolgáltatást a társasági szerződés írhat elő a tagok számára. Az alperes társasági szerződése kizárólag a mellékszolgáltatásról (Ptk.3:182.§, 6.2.pont) és a pótbefizetésről rendelkezik (8.pont), a 1.... számú taggyűlési határozat által előírt térítési díj azonban ezek egyikének sem felel meg. Az SZMSZ 6.1. pontja nem releváns, mert nem tekinthető társasági szerződésnek.

A ... számú határozat tekintetében rögzítette, hogy azt 216 igen szavazattal, 98 nem szavazat és 6 tartózkodás mellett fogadták el, ezért a Ptk.3:17.§ (6) bekezdésébe ütközik, mert a taggyűlésen nem volt jelen valamennyi részvételre jogosult, és a jelenlevők sem egyhangúlag járultak hozzá a három újonnan felvetett kérdés napirendre vételéhez.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a 10., 12., 13., 14. és 1..... számú taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezésének valamint a cégbíróság megkeresésének mellőzése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést, másodlagosan felvetve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is.

Fellebbezése indokaként az alperes fenntartotta az üzletrész felosztásával kapcsolatos elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját, és tévesnek tartotta az elsőfokú ítélet e körben kifejtett indokait.

Tévesnek tartotta az I. rendű felperes és az V. rendű felperes által meghatalmazás alapján gyakorolt 7-7 szavazat (összesen 14 szavazat) tekintetében az elsőfokú bíróság döntését arra hivatkozva, hogy a meghatalmazások csak másolatban álltak rendelkezésre, így bizonyító erővel nem rendelkeztek, nem lettek volna elfogadhatók. Sérelmezte az e körben előterjesztett tanúbizonyítási indítványa elutasítását előadva, hogy tanú 2 tanú éppen azt tudta volna elmondani, hogy a taggyűlés előtt kifejezetten kérte a VI. rendű alperestől az eredeti meghatalmazások bemutatását, de azok nem álltak rendelkezésre.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az V. rendű felperes a taggyűlésen úgy járt el, hogy a néhai ... tulajdonát képező 2.000.000 forint névértékű üzletrész (10 szavazat) tekintetében a hagyatékátadó végzés még nem emelkedett jogerőre. Állította, hogy a hagyatékátadó végzéshez csak a jogerőre emelkedés után fűződik joghatály.

Arra hivatkozott, hogy a számú határozat meghozatalához a fenti 14+10 szavazat figyelmen kívül hagyásával a leadott szavazatok száma elegendő volt a kétharmados többséghez, így a jogsértés megállapítása mellett a határozat hatályon kívül helyezésére nem lett volna szükség, hiszen a jogsértéstől függetlenül is ugyanez a határozat született volna.

A további, egyszerű szótöbbséget igénylő határozatok tekintetében az elsőfokú bíróság döntése következtetlenségére hivatkozott. Előadta, hogy e határozatok közös jellemzője, hogy a jogsértések nem hatottak ki a határozatok meghozatalára, a jogsértések ellenére megfelelő szótöbbséggel

születtek. Sérelmezte, hogy nem adta indokát az elsőfokú bíróság, hogy ennek ellenére a 9., 10., 13., 14. és 1..... számú határozatok tekintetében miért látta úgy, hogy a jogszabálysértés jelentős, illetve, hogy e határozatok miért veszélyeztetik az alperes törvényes működését.

A) számú határozat kapcsán utalt arra, hogy a Ptk.3:36.§(2) bekezdésében szabályozott perindítási jogosultság hiányát az elsőfokú bíróságnak az alperes erre vonatkozó hivatkozásának hiányában is figyelembe kellett volna vennie.

A 1..... számú határozat tekintetében arra hivatkozott, hogy az nem vezetett be új fizetési kötelezettséget, csak az addig is létező fizetési kötelezettség aktuális éves összegét határozta meg. Állította, hogy az SZMSZ a társasági szerződés felhatalmazása alapján (12.5. pont) e körben a részletszabályokat tartalmazza. A felperesek valójában az SZMSZ fizetési kötelezettséget előíró rendelkezését támadják, amelyet egy korábbi taggyűlés fogadott el, e vonatkozásban a perindításai határidő régen eltelt.

A fellebbezés túlnyomó részben nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az üzletrész felosztásával kapcsolatos álláspontját a Ptk-hoz és a Gt-hez fűzött kommentárok, a Gt-hez fűzött indokolás és a bírói gyakorlat alapján alakította ki. Ezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy az üzletrészek felosztása során az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több tagsági jog keletkezik, így az üzletrészek számában és a társaság tagjainak számában is változás, növekedés következik be, ezért nem tekinthető az üzletrész felosztásának az az eset amikor a tagok száma nem nő. Ez az értelmezés azonban sem a szakirodalomban sem a bírói gyakorlatban nem egységes.

A Ptk.3:173.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az üzletrész átruházás, a jogi személy tag szétválása folytán az üzletrész tekintetében bekövetkezett jogutódlás, öröklés, a házastársi közös vagyon megosztása, és új jogosult hiányában a tag jogutód nélküli megszűnése esetén osztható fel. A (2) bekezdés szerint az üzletrész felosztásához a taggyűlés hozzájárulása szükséges.

A (3) bekezdés szerint a társasági szerződésnek az (1) és (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltérő rendelkezése semmis.

A Ptk.-nak ez a rendelkezése lényegében megegyezik a korábbi szabályozással. A kialakult jogirodalmi álláspontok a következők:

Az 1988. évi VI. törvény a gazdasági társaságokról, magyarázatokkal, iratmintákkal (Szerkeztette: Dr. Kun Tibor, Lektorálta Dr. Sárközy Tamás, Láng Kiadó, 1988.) a törvény 176.§-hoz írt magyarázat körében azt mondja: „A 169.§ (2) bekezdése szerint minden tagnak csak egy üzletrésze lehet, ugyanakkor a (3) bekezdés szerint egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet. Ezek a rendelkezések azonban nem tartalmaznak megoldást arra az esetre, ha az adott üzletrészt a vevők úgy kívánják megvásárolni, hogy azon ne csak közös tulajdonuk keletkezzen, hanem minden egyes vevő saját maga nevében gyakorolja a tulajdonosi jogokat, azaz teljes jogú taggá váljon. Ugyancsak hasonló helyzet állhat elő akkor, ha az üzletrészt többen öröklik, vagy a megszűnt szervezetnek több jogutódja van, akik nem kívánják a közös tulajdon szabályai szerint gyakorolni résztulajdonosi jogaikat. Ezekre az esetekre a törvény lehetővé teszi az üzletrész megosztását. Ez azt jelenti, hogy az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több tagsági jog keletkezik, így a társaság tagjainak számában is változás áll be. Az üzletrész felosztásához minden esetben szükség van a társaság beleegyezésére. Itt is érvényesül az az elv, hogy lehetőséget kell adni a társaságnak a számára nem kívánatos tagok kirekesztésére.”

Dr. Bodor Mária A korlátolt felelősségű társaság (HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2001.) című könyvében (92. oldal) úgy foglalt állást, hogy: „Nem üzletrész felosztás tehát, ha az

üzletrészeknek a száma nem változik, csak esetleg az egyikből egy részt átvisznek és egyesítenek egy másik üzletrészhez, és nyilvánvalóan nem üzletrész felosztás az sem, ha az üzletrészek száma csökken."

A társasági törvény és a cégtörvény kommentárjában (Sorozatszerkesztő: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2004. 543. oldal) Komáromi Gábor azt írja: „Más a helyzet akkor, ha az üzletrész felosztása úgy történik, hogy a többi tag részére történő értékesítés céljából osztják meg a tag üzletrészét. Álláspontunk szerint ilyenkor nincs szükség a taggyűlés hozzájárulására a felosztáshoz. Ez az értelmezés van ugyanis összhangban a 134.§ azon szabályával, hogy az üzletrész a társaság tagjaira szabadon átruházható. Ha a teljes üzletrész átruházásához nincs szükség a taggyűlés hozzájárulására, indokolatlan lenne azt megkövetelni az üzletrészhányadok tagok közötti átruházása esetén."

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény magyarázata (Szerkesztette Dr. Zumbok Ferenc, Magyar Hivatalos Közlönykiadó) szerint: „Az üzletrész felosztása a társaság tagjainak nem kívánatos felszaporodását okozhatja, ami megváltoztathatja a társaságon belüli erőviszonyokat, és adott esetben működési zavarokat is okozhat. Ennek elkerülése érdekében a törvény az üzletrész felosztását korlátozza, mégpedig az üzletrész felosztására csak átruházás, megszűnt tag jogutódlása, öröklés, illetőleg új szabályként a házassági közös vagyon megosztása esetén lehetséges. Ugyanakkor változatlan a szabály, miszerint a felosztáshoz szükséges a taggyűlés hozzájárulása, kivéve azt az esetet, hogy ha a társasági szerződés ettől eltérően nem rendelkezik, azaz a taggyűlés hozzájárulása nélkül is engedélyezi az üzletrész felosztását." (285. oldal)

A Gazdasági társaságok - Cégtörvény (Új Magánjogi Sorozat, Szerkesztette: Sárközy Tamás, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2014.) szerint: „Az üzletrész felosztásának lényege, hogy - a taggyűlés engedélyével - egy üzletrészből több különálló üzletrész lesz. Nem üzletrész felosztás, amikor az üzletrész tulajdonosa (jogosultja) üzletrészének csak egy meghatározott hányadát kívánja átruházni, ezzel közös tulajdonú üzletrészt hoz létre. Az üzletrész felosztására csak a törvényben meghatározott esetekben kerülhet sor. Ezek az esetek az átruházás, a jogi személy szétválása, az öröklés, a házastársi közös vagyon megosztása, valamint új jogosult hiányában a tag jogutód nélküli megszűnése. A felosztásról minden esetben a taggyűlés dönt, azaz ennek a kérdésnek az eldöntésére minden esetben taggyűlési keretek között kell sort keríteni. Természetesen lehetőség van arra is, hogy a taggyűlés ülés tartása nélkül (írásbeli döntéshozatal) útján határozzon vagy „konferencia-taggyűlés" keretében döntsön, ha ennek feltételei fennállnak. Az üzletrész felosztására vonatkozó szabályok a Ptk.-ban kógensnek, azoktól érvényesen nem lehet eltérni."(119-120. oldal)

A szerzők egy része tehát úgy véli, hogy nem tekinthető az üzletrész felosztásának, ha a társaság egyik tagja az üzletrészének egy részét egy másik tagra átruházza, ezzel üzletrésze csökken, a másik tagé nő. A szerzők más része ilyen kivételt nem jelöl meg. A harmadik álláspont szerint ebben az esetben is az üzletrész felosztása történik meg, de ehhez nem szükséges a taggyűlés hozzájárulása.

Az e körben kialakult bírói gyakorlat szintén erősen szétartó:

A ... Ítéltábla .../5. számú végzése szerint akkor van szó az üzletrésznek a Gt.130.§(1) bekezdésében szabályozott felosztásáról, ha annak eredményeként több önálló üzletrész alakul ki a társaságon belül. ...ha egy üzletrész „szétdarabolása eredményeként a társaságban lévő üzletrészek száma nem változik, esetleg még csökken is, akkor nem lehet szó a Gt.130.§ (1) bekezdésében szabályozott felosztásról.

A ... Bíróság .../7. számú ítélete indokolásában kifejtette, hogy az üzletrészek számának változása hiányában az átruházási jogügylet nem eredményezett üzletrészfelosztást.

A ... Bíróság .../2. számú ítéletének indokolásában foglaltak szerint adott esetben üzletrész felosztására lényegében nem került sor, hiszen az üzletrészek száma a társaságban nem változott meg, csak az egyes üzletrészek nagyságában következett be változás.

Ugyanakkor a ... Ítéletének a .../2. számú végzése szerint az üzletrész csakis, mint egész tekinthető önállóan forgalomképesnek. Ezért, ha az üzletrészen nem közös tulajdon keletkezik, valamennyi, az üzletrész értékének változását is eredményező átruházás feltételezi egyidejűleg az üzletrész felosztását, önállóan forgalomképes üzletrész képzését. Ez pedig csakis a taggyűlés határozatával, hozzájárulásával történhet.

Ugyanerre az álláspontra helyezkedett a ... Ítélet a .../2. számú végzésével, amely szerint az üzletrész több személy részére történő átruházásáról szóló szerződések nem lehetnek érvényesek az átruházást megelőzően meghozott, az üzletrész felosztásáról döntő taggyűlési határozat hiányában, mivel e nélkül nem jöhettek létre önálló, forgalomképesnek minősülő üzletrészek.

A ... Bíróság .../3. számú, a BH 2004/5/200. számon közzétett ítéletében írtak szerint jogszabálysértő az üzletrész átruházáson alapuló bejegyző végzés, ha az üzletrész felosztásához a taggyűlés nem járult hozzá. (Az ügy tárgya itt is a tagok egymás közötti üzletrész-átruházása volt.)

A kommentárok a szerző jogértelmezését tükrözik, nem jogforrások, a bírói gyakorlat a fentiek szerint az üzletrész felosztásának szükségessége tekintetében nem egységes, ezért a másodfokú bíróság szükségesnek tartotta, hogy értelmezze a Ptk.3:173.§ rendelkezéseit.

Az Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A korlátolt felelősségű társaságot a magyar jogrendszerbe az 1930. évi V. törvénycikk vezette be, ennek 26.§-a szerint az üzletrész felosztásának csak részleges átruházás, vagy több jogosult közötti örökösödés esetében van helye, és pedig csak a társaság beleegyezésével s a törzsbetétek nagyságára fennálló szabályok megtartásával.

A 26.§-hoz fűzött indoklás azt rögzíti, hogy e § azt akarja megakadályozni, hogy a társaság a 20.§ 2. bekezdésének azt a rendelkezését, hogy minden tagnak csak egy üzletrésze lehet és ugyanezen szakasz 3. bekezdésének azt a rendelkezését, amely az üzletrészek áruba bocsátását tilalmazza, az üzletrészek felosztásával kerülje meg. A törvényjavaslat az üzletrész felosztását csak akkor engedi meg, ha az üzletrész részleges átruházásáról vagy több jogosult közös örökösödéséről van szó. Ebben a két esetben is szükséges a társaság beleegyezése.

A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 176.§ (1) bekezdése értelmében az üzletrész csak átruházás, a megszűnt tag jogutódlása és az öröklés esetén osztható fel. A felosztáshoz a társaság beleegyezése szükséges.

A törvény indoklása azt mondja, hogy a korlátolt felelősségű társaságban minden tagnak csak egy törzsbetéte, illetőleg ennek következtében egy üzletrésze lehet. Előfordulhatnak a társaság működése során olyan esetek is, amikor valamelyik tag üzletrészét fel kell osztani. Ilyen eset lehet az, amikor egy üzletrészt több személy kíván külön-külön megvásárolni, vagy a meghalt tag örökösei az adott üzletrészre nézve többen vannak. Ugyanez elképzelhető a jogutódlásos megszűnés esetében is. Ilyenkor kényszerhelyzet áll elő, és az üzletrészt fel kell osztani, ehhez azonban a társaság beleegyezésére van szükség.

Az ehhez fűzött kommentár kifejezetten kiemeli, hogy a felosztást feltételezi az olyan üzletrész-hányad szerzése is, ahol a szerző már rendelkezik üzletrésszel, de a Gt.169.§ (2) bekezdése alapján további üzletrészt nem szerezhetsz. Az üzletrészek nem kívánatos felszaporodását vagy a társaságon belüli erőviszonyoknak ez úton történő megváltozását nem csak egy-egy felosztási javaslat elvetésével akadályozhatja meg a társaság, hanem magának az üzletrész felosztás lehetőségének a társasági szerződésben rögzített kizárásával is.

A gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény 140.§ (1) bekezdése alapján az üzletrész csak átruházás, a megszűnt tag jogutódlása és öröklés esetén osztható fel. A felosztáshoz a taggyűlés hozzájárulása szükséges. A (3) bekezdés szerint a társasági szerződés az üzletrész felosztását kizárhatja.

A 139-140.§-okhoz fűzött indoklás szerint a törvény 133.§-ának (2) bekezdése szerint minden tagnak csak egy üzletrésze lehet. Ugyanakkor a (3) bekezdés szerint egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet. Ezek a rendelkezések azonban nem tartalmaznak kielégítő megoldást arra az esetre, ha az adott üzletrészt a vevők úgy kívánják megvásárolni, hogy azon ne közös tulajdonuk keletkezzen, hanem minden egyes vevő saját maga nevében gyakorolja a tulajdonosi jogokat, azaz teljes jogú taggá váljon. Ugyancsak hasonló helyzet állhat elő akkor, ha az üzletrészt többen öröklik, vagy a megszűnt szervezetnek több jogutódja van, akik nem kívánják a közös tulajdon szabályai szerint gyakorolni a résztulajdonosi jogaikat. Ezekre az esetekre teszi lehetővé a törvény a hatályos szabályozással azonos módon az üzletrész felosztását.

Ez azt jelenti, hogy az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több egyéni tagsági jog keletkezik, így a társaság tagjainak számában is változás áll be. E felosztásnak két korlátja van, egyrészt a törzsbetét legkisebb mértékére (százezer forint) vonatkozó rendelkezéseket az üzletrészek felosztása esetén is alkalmazni kell, másrészt, ha a tagok a társasági szerződésben úgy rendelkeznek, akkor az üzletrészeket tilos felosztani.

A kommentár szerint üzletrész felosztását eredményezheti akár az üzletrésznek többek által történő olyan öröklése vagy jogutódlása, ahol nem kívánnak közös tulajdonosok lenni, akár több vevő esetén, akik szintén önálló tulajdonjogot kívánnak a saját személyükben teljes jogú tagként. Ebben az esetben - ha a szerzés átruházás, a megszűnt tag jogutódlása vagy öröklés útján történik - lehetőség van az üzletrész felosztására, de csak a társaság hozzájárulásával. A felosztáshoz való hozzájárulás a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik [Gt.150.§ (2) d)], ahol a felosztási indítványt el is vethetik. A felosztás során a Gt.125.§ (1) bekezdésére is figyelemmel kell lenni. Az üzletrészek nemkívánatos felszaporodását vagy a társaságon belüli erőviszonyoknak ezen az úton történő megváltozását nemcsak egy-egy felosztási javaslat elvetésével akadályozhatja meg a társaság, hanem magának az üzletrész-felosztási lehetőségnek a társasági szerződésben rögzített kizárásával is

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 130.§ (1) bekezdése kimondja, hogy az üzletrész csak átruházás, a megszűnt tag jogutódlása és öröklés, valamint a házastársi közös vagyon megosztása esetén osztható fel. A felosztáshoz - ha a társasági szerződés eltérően nem rendelkezik - a taggyűlés hozzájárulása szükséges. Nincs szükség a taggyűlés hozzájárulására a házastársi közös vagyon megosztása esetén történő felosztáshoz, azonban ilyenkor a tagokat, a társaságot vagy a taggyűlést által kijelölt személyt - ebben a sorrendben - a 123.§ szabályai szerinti elővásárlási jog illeti meg. A (3) bekezdés alapján a társasági szerződés az üzletrész felosztását kizárhatja.

Az indokolás rögzíti, hogy a törvény 121.§-ának (2) bekezdése szerint minden tagnak csak egy üzletrésze lehet. Ugyanakkor a 122.§ (1) bekezdése szerint egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet. Ezek a rendelkezések azonban nem tartalmaznak kielégítő megoldást arra az esetre, ha az adott üzletrészt a vevők úgy kívánják megvásárolni, hogy azon ne közös tulajdonuk keletkezzen, hanem minden egyes vevő saját maga nevében gyakorolja a tulajdonosi jogokat, azaz teljes jogú taggá váljon. Ugyancsak hasonló helyzet állhat elő akkor, ha az üzletrészt többen öröklik, vagy a megszűnt szervezetnek több jogutódja van, akik nem kívánják a közös tulajdon szabályai szerint gyakorolni a résztulajdonosi jogaikat. Ezekre az esetekre teszi lehetővé a törvény az 1997. évi Gt.-vel csaknem azonos módon az üzletrész felosztását. Ez azt jelenti, hogy az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több egyéni tagsági jog keletkezik, így a társaság tagjainak számában is változás áll be. E felosztásnak két korlátja van, egyrészt a törzsbetét legkisebb mértékére (százezer forint) vonatkozó rendelkezéseket az üzletrészek felosztása esetén is alkalmazni kell, másrészt, ha a tagok a társasági szerződésben úgy rendelkeznek, akkor az üzletrészeket tilos felosztani. A törvény enyhíti a korábbi szigorú szabályozást és lehetővé teszi, hogy a társasági szerződésben a tagok akként rendelkezzenek, hogy a felosztáshoz nem kell a taggyűlés hozzájárulása. A törvény alapján az üzletrész felosztására vonatkozó 1997. évi Gt. által meghatározott rendelkezések is kiegészülnek a házastársi közös vagyon megosztása esetével. Ilyenkor ugyancsak nincs szükség a taggyűlés hozzájárulására, de a 123.§ (2) bekezdésében megjelölt jogosultak elővásárlási jogukat gyakorolhatják.

A kommentár kifejti, hogy az e §-hoz fűzött indokolás szerint üzletrész felosztása alatt értendő, ha az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több tagsági jog keletkezik, és így a társaság tagjainak számában is változás áll be. Az üzletrész felosztása tehát ahhoz vezet, hogy egy üzletrészből több önálló üzletrész lesz. Ennek tipikus esete, ha egy üzletrésznek több tulajdonosa volt, vagy öröklés következtében kerül több örökös tulajdonába, és az üzletrész felosztással a közös tulajdont meg kívánják szüntetni. Az üzletrész felosztásának korlátja, hogy a törzsbetétek legkisebb mértékére vonatkozó rendelkezéseket az üzletrészek felosztása esetében is alkalmazni kell, tehát a felosztás nem vezethet el odáig, hogy 100 000 forintnál alacsonyabb összegű törzsbetéteket magukba foglaló üzletrészek keletkezzenek. Természetesen abban az esetben, ha a társasági szerződés az üzletrész felosztását kizárta, a felosztásra nem kerülhet sor. Amennyiben a felosztás nem kizárt, a taggyűlés hozzájárulása szükséges a döntés meghozatalához. A társasági szerződésben a tagok azonban úgy is rendelkezhetnek, hogy a felosztáshoz nincs szükség a taggyűlés hozzájárulására. Ha viszont az üzletrész felosztására azért kerül sor, mert a házastársi közös vagyont kell megosztani és a felosztás eleve nem kizárt, a taggyűlés hozzájárulására nincs szükség. Ilyen esetben azonban a szokásos módon a tagokat, a társaságot vagy a taggyűlés által kijelölt személyt elővásárlási jog illeti meg. Az elővásárlási jog ilyenkor a megosztott üzletrészre nézve gyakorolható. A megosztott üzletrész másik fele természetesen a volt házastárs tag tulajdonában marad. A bírói gyakorlat szerint nem minősül üzletrész felosztásának, ha az üzletrészeknek a száma nem változik, csak esetleg az egyik üzletrészből egy részt átvisznek és egyesítenek egy másik üzletrészhez, és nyilvánvalóan nem üzletrész felosztása az sem, ha az üzletrészeknek a száma csökken (pl. vásárlás következtében három üzletrészből lesz kettő). A Gt. egyértelműen leszögezi azt is, hogy az üzletrészt csak az üzletrész átruházása vagy a megszűnt tag jogutódlása és öröklése esetében osztható fel, és idesorolja az új intézményként a házastársi közös vagyon megosztásának esetét is. Az üzletrész megosztása tehát valamilyen módon változással jár együtt.

A Ptk.3:173.§ (1) bekezdése értelmében Az üzletrész

a) átruházás;

b) a jogi személy tag szétválása folytán az üzletrésze tekintetében bekövetkezett jogutódlás;

- c) öröklés;
- d) a házastársi közös vagyon megosztása;
- e) új jogosult hiányában a tag jogutód nélküli megszűnése esetén osztható fel.

A (2) bekezdés szerint az üzletrész felosztásához a taggyűlés hozzájárulása szükséges. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a társasági szerződésnek az (1) és a (2) bekezdésben foglalt szabályoktól eltérő rendelkezése semmis.

Az e §-hoz fűzött kommentár kifejti, hogy az üzletrészek meghatározásával a társaság tagjai rögzítik a társaság tulajdonosi struktúráját, és ennek megváltoztatását csak a társaság döntése alapján lehet végrehajtani. Az üzletrészek felosztásával szaporodik azoknak a tagoknak a száma, akik önállóan gyakorolhatnak tagsági jogokat a társaságban, és ez a társaság döntéshozatalát, a tagi érdekek érvényesítésének módozatait jelentősen befolyásolhatja. Ezért ennek az eredetileg rögzített struktúrának a megváltoztatásához társasági döntés kell. A tag nem határozhat úgy, hogy a tulajdonában lévő üzletrészt felosztja, és helyében két vagy több önálló üzletrészt alakít ki. Az természetesen nem kizárt, hogy egy tag az üzletrészének csak egy eszmei hányadát átruházza, és azt sem lehet kizárni, hogy egy meghalt tag üzletrészét több örökös örökölje eszmei hányadok szerint. Ezek azonban a társaság tulajdonosi struktúráját nem változtatják meg, mert ilyenkor egy üzletrész kerül több személy tulajdonába, de maga az üzletrész változatlanul egységes, és a több tulajdonos is egy tagként jelenik meg a társaság többi tagjával szemben. Azokban az esetekben, amikor az üzletrész felosztásával egy önállóan fellépő új tag jelenne meg a társaságban, a társaság részére lehetővé kell tenni ennek a változásnak a kontrollálását. Ezt szolgálja az a szabályozás, amelyik csak meghatározott esetekben és csak társasági döntéssel teszi lehetővé az üzletrész felosztását. A bírói gyakorlat szerint érvénytelen az olyan üzletrész-átruházási szerződés, amely anélkül ruházza át az átruházó üzletrészének egy részét önálló üzletrészként, hogy ehhez a társaság döntését az üzletrész felosztásáról beszerezték volna (BH2004. 200).

A törvények, az indokolások és a kommentárok is csak keveset változtak. Mindegyik indokolásban, illetve kommentárban megtalálható az, hogy az üzletrész felosztása alatt értendő, ha az egy tagsági jogot megtestesítő üzletrészt több részre osztják fel, azaz több tagsági jog keletkezik, és így a társaság tagjainak számában is változás áll be. Az üzletrész felosztása tehát ahhoz vezet, hogy egy üzletrészből több önálló üzletrész lesz. A részleges átruházásról ugyanakkor az 1930. évi V. törvénycikken kívül egyik törvény, egyetlen egy kommentár sem szól.

Az üzletrészek felosztásának lehetővé tételét mindegyik indokolás és kommentár azzal magyarázza, hogy szükség lehet erre, ha az üzletrészt a vevők úgy kívánják megvásárolni, hogy azon ne közös tulajdonuk keletkezzen, hanem minden egyes vevő saját maga nevében gyakorolja a tulajdonosi jogokat, azaz teljes jogú taggá váljon illetve akkor, ha az üzletrészt többen örökölik, vagy a megszűnt szervezetnek több jogutódja van, akik nem kívánják a közös tulajdon szabályai szerint gyakorolni a résztulajdonosi jogaikat, továbbá a házastársi közös vagyon megosztása esetén. Ezekben az esetekben valóban nőhet a tagok száma, de nem minden esetben nő. (Például akkor sem nő, ha a meghalt tag két örököse közül az egyik már tagja a társaságnak.)

Az üzletrész fogalmát újra definiálja a Ptk.3:164.§-a:

(1) Az üzletrész a törzsbetéthez kapcsolódó tagsági jogok és kötelezettségek összessége. Az üzletrész a társaság nyilvántartásba vételével keletkezik.

(2) Az üzletrész mértéke a tagok törzsbetétjéhez igazodik. Azonos mértékű üzletrészhez azonos tagsági jogok fűződnek.

A Ptk. már nem mondja ki, hogy minden tagnak csak egy üzletrésze lehet, és ha egy tag több önálló üzletrészt szerez meg, akkor a tag üzletrésze a megszerzett üzletrésszel növekszik. Ez azonban Ptk. szabályaiból következik. A 3:161.§ (2) bekezdése szerint minden tagnak csak egy törzsbetéte lehet, ennek mértékéhez igazodik az üzletrész. Ezt a szabályt az alperes társasági szerződésének 9.1. pontja kifejezetten rögzíti, tehát több önálló üzletrésze nem lehet senkinek.

Az üzletrész nem dolog, hanem jogok és kötelezettségek összessége, ennek a következménye az, hogy nem lehet szétarabolni, nem lehet egyes jogokat, illetve kötelezettségeket átruházni, más jogokat és kötelezettségeket megtartani. Átruházni vagy önálló üzletrészt vagy az üzletrész tulajdoni hányadát lehet. Ha a tag tulajdoni hányadot ruház át, és a másik fél azt szerzi meg, ez nem olvad bele a saját üzletrészébe, az nem növekszik meg, hanem az adott üzletrészen közös tulajdon keletkezik, amit az egymás közötti tulajdoni hányadok arányában gyakorolnak.

Átruházni tehát csak önálló üzletrészt lehet úgy, hogy az önálló üzletrésszel megnövekedjen a másik félnek, a megszerzőnek a saját üzletrésze. Ebből az következik, hogy az üzletrészeket az átruházáshoz feltétlenül fel kell osztani. A felosztáshoz pedig kifejezetten előírja a Ptk. a taggyűlés hozzájárulását, és azt, hogy ettől a társasági szerződés érvényesen nem térhet el.

A perbeli esetben az átruházási szerződések nem is üzletrész hányad átruházásáról szólnak, hanem üzletrész átruházásáról, kifejezetten azt rögzítik, hogy a VI. rendű alperes üzletrészt ruház át, az pedig a fentiek értelmében feltételezi a felosztást. Az átruházás előtt létre kellett hozni egy önálló üzletrészt, ezzel több „egyéni tagsági jog” keletkezett. Ezt egy másik tag szerezte meg, ezért nem nőtt a tagok száma. Az átruházás azonban csak a felosztás után volt lehetséges.

Minderre tekintettel nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az e körben kifejtett jogi indokolásával.

A fentiek előrebocsátása mellett az alperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre utal:

Az alperes azt állította, hogy az I. és az V. rendű felpereseknek adott 7-7 szavazat leadására jogosító meghatalmazásokat nem lehetett volna elfogadni, mert azok másolatban álltak rendelkezésre. A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy ezeket a meghatalmazásokat a taggyűlés előtt kellett volna vizsgálni, és a taggyűlés előtt lehetett volna ezeket vitatni, a perben nem lehet pótolni a meghatalmazás megfelelőségének elmaradt kétségbevonását.

Akkor lenne megállapítható, hogy jogosulatlanul szavazott a meghatalmazott, ha nem rendelkezett volna meghatalmazással, tehát olyan személy nevében szavazott volna, akitől nem kapott meghatalmazást. Ilyent azonban maga az alperes sem állított, ezért szükségtelen volt a tanú 2 meghallgatása, mert ő csak azt tudta volna igazolni, hogy fénymásolt vagy eredeti volt-e a meghatalmazás.

Az öröklést a Ptk.7:1.§-a határozza meg, e szerint az ember halálával hagyatéka, mint egész száll az örökösre. A Ptk.7:87.§-a szerint az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg, és az örökös az öröklés megnyílásával a hagyatékot, vagy annak neki jutó részét, vagy meghatározott tárgyat elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül megszerzi.

Az idézett jogszabályból következik, hogy az V. rendű felperes, a meghalt tag örököse, az örökhagyó halálával megszerezte a hagyatékot, a hagyatékba tartozó üzletrészt is, ezért élhetett az üzletrészhez tartozó szavazati joggal.

A Ptk.3:170.§ (1) bekezdése szerint a tag halála esetén örököse, a jogi személy tag átalakulása, egyesülése, szétválása vagy jogszabály alapján az üzletrésze tekintetében bekövetkezett jogutódlása

esetén a jogutód - az örökös minőség vagy a jogutódlás igazolása mellett - kérheti az ügyvezetőtől a tagjegyzékbe való bejegyzését.

A tagjegyzékbe való bejegyzésnek egy feltétele van, az örökös igazolja az örökös minőségét. Az örökös minőség igazolására szolgál a hagyatékátadó végzés. Nincs jelentősége azonban annak, hogy jogerős volt-e a hagyatékátadó végzés a taggyűlés időpontjában vagy sem. Amennyiben a társaság az örökös minőség igazolására nem tartotta megfelelőnek a hagyatékátadó végzést, akkor ezt a taggyűlés előtt vitathatta volna.

Az V. rendű felperes akkor nem élhetett volna a meghalt tag üzletrészébe tartozó tagsági jogokkal, ha nem örököse a meghalt tagnak. Erre az alperes maga sem hivatkozott.

Tévesen állította az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki az indokolásában arra, hogy miért helyezte hatályon kívül a számú határozatot. Az elsőfokú bíróság az indoklás 15. oldal utolsó előtti bekezdésében fejtette ki erre vonatkozó indokait. Azt mondta ki, hogy ez a határozat a Ptk.3:17.§ (6) bekezdésébe ütközik, mert a taggyűlésen nem volt jelen minden részvételre jogosult, és a jelenlevők sem egyhangúlag járultak hozzá a három újonnan feltett kérdés napirendre vételéhez. Ezzel az indokolással egyetért a másodfokú bíróság.

Helyes az elsőfokú bíróság döntése abban a kérdésben, hogy számú határozat meghozatalánál nem lehetett figyelembe venni azt a 20 szavazatot, amit az átruházások folytán az I-IV. rendű felperesek kívántak gyakorolni. Figyelembe kellett venni az I. rendű felperest megillető 7 szavazatot, módosultak tehát a szavazati arányok és így nem volt meg a kétharmados többség. Helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor ezt a határozatot hatályon kívül helyezte.

A Ptk.3:36.§ (2) szerint nem jogosult perindításra az, aki a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult, kivéve, ha tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés miatt szavazott a határozat mellett.

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében foglalt jogi állásponttal értett egyet abban, hogy a bíróságnak hivatalból kell vizsgálni a perindítási jogosultságot. Az elsőfokú bíróság eltérő álláspontra helyezkedett e kérdésben, a másodfokú bíróság vizsgálta ezt. Az I. rendű felperes másodfokú eljárásban tett személyes nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy az I. rendű felperes a szavazatával nem járult hozzá a számú taggyűlési határozat meghozatalához, e határozat meghozatalakor 7 szavazattal tartózkodott. A többi felperes a határozat meghozatalához hozzájárult, hiszen „nem” szavazat nem volt, a 7 tartózkodó szavazatot pedig az I. rendű felperes adta le. A tartózkodás azt jelenti, hogy nem járult hozzá a határozat meghozatalához. Az I. rendű felperes sérelme éppen az volt, hogy a saját 7 szavazatát jogsértően elvonták, ezért nyilvánvaló, hogy fennállt a perindítási joga. Ha a felperesek között akár egy olyan személy van, aki jogosult pert indítani, akkor érdemben meg kell vizsgálni e határozatot is.

A számú taggyűlési határozatot a tagok túlnyomó többsége „igen” szavazatával támogatta, ellenszavazat nem volt. A határozat meghozatala során jogszerűtlen volt az, hogy nem vették figyelembe az I. rendű felperes 7 szavazatát, de az összes többi tag a határozat mellett foglalt állást. A társasági szerződés előírása szerint két ügyvezetője van a társaságnak, tehát akkor működik törvényesen a társaság, hogy ha ténylegesen két ügyvezetője van. A második ügyvezető megválasztásáról szóló határozat nem veszélyezteti a társaság jogszerű működését, éppen a törvényes működést biztosítja, ezért a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy nem szükséges e határozat hatályon kívül helyezése, elegendő a jogsértés tényének megállapítása a Ptk. 3:37.§ (3) bekezdése alapján.

Más a helyzet a számú taggyűlési határozatnál. Az ügyvezető visszahívására vonatkozó számú taggyűlési határozatot hatályon kívül kellett helyezni, ebből következően itt már a harmadik

ügyvezetőről döntött a taggyűlés, erre pedig nincs lehetőség a társasági szerződés szerint. Ez a határozat társasági szerződésbe ütközik, ezért annak a hatályon kívül helyezése helyes volt.

A 1.... .. számú taggyűlési határozat hatályon kívül helyezésének az elsőfokú ítéletbe foglalt indokaival teljes mértékben egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal. Fizetési kötelezettséget csak a társasági szerződésben lehet a tagok számára előírni, egyéb aktusokkal nem, ezért hagyta helyben a másodfokú bíróság az erre irányuló elsőfokú döntést.

Megalapozottnak találta ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését a cégbíróság megkeresésének mellőzése körében. A bejegyzési eljárásra, a változásbejegyzési eljárásra, törvényességi felügyeleti eljárásra és a változásbejegyző végzésekkel szembeni jogorvoslati eljárásokra a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) szabályait kell alkalmazni. A bejegyzési, változásbejegyzési eljárás a cégjegyzéki adatokra, a cég státuszára vonatkozik, míg a törvényességi felügyeleti eljárás célja a cég törvényes működésének helyreállítása. Ilyen eljárásnak helye lehet a jogsértő cégjegyzéki adatok esetén is a Ctv.74.§ (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján.

A Ctv.33.§ (1) bekezdése szerint a cég adatainak a cégjegyzékbe történő bejegyzése - ha törvény eltérően nem rendelkezik - kérelemre történik. A (2) bekezdés szerint a cégbejegyzésre (változásbejegyzésre) irányuló kérelmet a cég képviselője jogi képviselő útján köteles előterjeszteni.

A cégbíróság hivatalból csak akkor járhat el, hogy ha azt a törvény előírja. Ilyen előírást tartalmaz például a Ctv.66.§ (2) bekezdése a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése iránti per esetében, de a taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti per esetében nem írja elő a törvény a cégbíróság felhívására és a cégbíróság hivatalból eljárására irányuló kötelezettséget.

Az ítéletnek megfelelő változások bejegyzése iránt a cég köteles kérelmet benyújtani. Ha ezt nem teszi meg, a Ctv. 74.§ (1) bekezdés a) pontja és 76.§ (1) bekezdés b) pontja szerint törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye.

A Ctv. 76. § (1) bekezdése szerint hivatalból jár el a cégbíróság, ha az eljárás lefolytatásának szükségességéről, az arra okot adó körülményről hivatalos eljárása során maga szerez tudomást, vagy az eljárást más bíróság kezdeményezi.

A taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti perben hozott ítéleteknek megfelelő változások bejegyzését a cégbíróság hivatalból, a perben eljáró bíróság megkeresésére nem rendelheti el. A bíróságnak a cégbírósághoz meg kell küldeni az ítéletet azért, hogy ha a cég az ítéletnek megfelelő változások bejegyzése iránt nem nyújt be kérelmet, a cégbíróság hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezzen, és ennek keretében kényszerítse ki a cég törvényes működésének helyreállítását. Ezért mellőzte a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletéből a cégbíróság megkeresésére vonatkozó rendelkezést.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp.253.§(2) bekezdése alapján részben, a rendelkező részben foglaltak szerint változtatta meg.

A fellebbezés a per fő tárgya tekintetében túlnyomó részt sikertelen volt, a felperesek tekinthetők a fellebbezési eljárásban pernyertesnek, és ezért kötelezte a másodfokú bíróság az alperest a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére a felperesek javára.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Krastenics Ildikó s.k. bíró